

TÓM TẮT

Sổ nhật ký nhóm này được thiết kế để các thúc đẩy viên (người dẫn dắt trong các buổi họp, hội thảo) có thể ghi chép lại thông tin, ý kiến của các thành viên trong nhóm về các vấn đề liên quan đến thời tiết, quản lý, chăm sóc, bảo vệ, thu hoạch và cũng như lợi ích về kinh tế, xã hội và môi trường của các thực hành hay mô hình sản xuất của các hộ dân trong nhóm. Cuốn sổ nhật ký này ghi lại thông tin chung nhất và cũng góp phần bổ sung cho “Nhật ký nông hộ”. Mục tiêu chính của sổ nhật ký nhóm bao gồm:

- Khuyến khích nông dân ghi lại các thông tin dự báo và quan sát thực tế về thời tiết và các hiện tượng thời tiết cực đoan
- Tài liệu hóa các thông tin về quản lý và chăm sóc các thực hành sản xuất nông nghiệp của nông hộ và góp ý kiến, phản hồi cho các khuyến nghị nông nghiệp được đưa ra sau các buổi hội thảo Lập kịch bản có sự tham gia (PSP).
- Tài liệu hóa các thông tin về sự chia sẻ thông tin và học hỏi kiến thức giữa dân địa phương
- Tài liệu hóa các thông tin để phục vụ mục đích giám sát và đánh giá của dự án

Sổ nhật ký nhóm cũng được sử dụng để gợi ý cho thúc đẩy viên về các chủ đề chính và dẫn dắt thảo luận trong các buổi họp hay hội thảo Lập kế hoạch có sự tham gia (PSP). Thông tin lý tưởng nhất là thông tin thu được từ từng nông hộ. Tuy nhiên, ở đây thì chúng tôi đang thử ghi chép thông tin ở cấp độ nhóm nông hộ. Thông tin tương tự như trong cuốn này cũng có thể được thu thập ở vùng đối chứng (vùng không hoặc ít có tác động từ hoạt động của dự án).

NỘI DUNG CHÍNH CỦA SỔ NHẬT KÝ

1. Dự báo thời tiết – dự báo theo mùa và dự báo cập nhật
2. Chăm sóc và bảo vệ cây trồng, vật nuôi
3. Tác động/ kết quả
4. Ý kiến phản hồi

THUẬT NGỮ

Dự báo: dự báo thời tiết là một dự đoán có chất lượng, được xây dựng dựa trên các công cụ tốt nhất hiện có, cho một địa điểm vào thời kỳ cụ thể. Nó có thể được thể hiện ở dạng xác suất (khả năng) của sự xuất hiện hay tính đúng của dự báo. Dự báo mùa là dự báo một mùa nào đó (thường 3-6 tháng) và cung cấp các thông tin dự báo cần thiết cho quyết định của người dân, chẳng hạn như nhiệt độ trung bình, nhiệt độ cao nhất và thấp nhất; tổng lượng mưa và số ngày có mưa; nguy cơ bão.

Lập kế hoạch kịch bản có sự tham gia (PSP): Là phương pháp tiếp cận cho phép nhiều bên liên quan tiếp cận các dự báo thời tiết, cho phép hiểu và giải thích các dự báo và các rủi ro không dự báo được trong phạm vi địa phương nhất định, các thông tin này sẽ hữu ích cho việc ra quyết định và lập kế hoạch (chuyển các thông tin dự báo thời tiết theo mùa dự thành khuyến cáo hành động có ích cho cộng đồng, ví như ở dạng bản tin khuyến nghị). Chia sẻ thông tin khí hậu có sử dụng cả cả kiến thức bản địa và cơ sở khoa học. PSP có thể được thực hiện trước vụ (Trước-PSP), trong mùa vụ (Giữa-PSP), và vào gần cuối vụ hoặc sau khi thu hoạch (Cuối-PSP)

Thúc đẩy viên: Người hỗ trợ/ dẫn dắt trong các buổi hội thảo hay buổi họp có thể thay đổi tùy theo bối cảnh cụ thể. Trong dự án ACIS, các thúc đẩy viên là cán bộ dự án, cán bộ khuyến nông, cán bộ hội nông dân, trưởng nhóm tiết kiệm (như nhóm Cổ phần Tài chính tự quản) và trưởng thôn.

Người tham gia là những người nông dân, bao gồm cả nam và nữ, đến từ các nhóm dân tộc khác nhau, đã đọc hoặc nhận Bản tin (dự báo thời tiết và khuyến nghị nông nghiệp). Bản tin này là kết quả đầu ra từ các hội thảo PSP.

Sổ nhật ký nhóm cho Thúc đẩy viên được hoàn thiện trong quá trình thực hiện dự án do CCAFS tài trợ về "Sử dụng dịch vụ thông tin khí hậu trong nông nghiệp để nâng cao năng lực thích ứng của phụ nữ và người dân tộc thiểu số ở Đông Nam Á (ACIS)" và được đồng thực hiện bởi Trung tâm Nghiên cứu Nông Lâm Thế giới (ICRAF) và Tổ chức Care Quốc tế tại Việt Nam, Lào và Cam-pu-chia (CARE) từ năm 2015-2018. Dự án này thuộc Hợp phần 4 - Các dịch vụ thông tin khí hậu và mạng lưới an toàn thông tin với khí hậu, Chương trình Nghiên cứu CGIAR về Thay đổi Khí hậu, Nông nghiệp và An ninh lương thực (CCAFS), được thực hiện với sự hỗ trợ của các nhà tài trợ CGIAR và thông qua các thỏa thuận tài trợ song phương. Để biết chi tiết, vui lòng truy cập <https://ccafs.cgiar.org/donors>. Các quan điểm thể hiện trong tài liệu này không phản ánh quan điểm chính thức của các tổ chức này.

Để biết thêm thông tin xin liên hệ: icraf-vietnam@cgiar.org

© 2017 Trung tâm Nông lâm Thế giới (ICRAF Việt Nam), Hà Nội, Việt Nam và Tổ chức CARE quốc tế tại Việt Nam

HỘI THẢO CÓ SỰ THAM GIA (PSP)

Địa điểm:

Ngày/ tháng:

Vụ:

Năm:

Tổng số thành viên tham gia: Số Nam:.....Số Nữ:.....

Người ghi chép thông tin:

1. DỰ BÁO

DỰ BÁO MÙA (lấy thông tin khi họp đầu vụ, giữa vụ và cuối vụ)

1.1. Tình hình thời tiết vụ này năm nay so với vụ này năm ngoái hoặc những năm khác thì khác hoặc giống nhau như thế nào?

* Ghi rõ so sánh với năm nào: năm ngoái (năm trước đó) hay so với bình thường (trung bình của nhiều năm)

	Tình hình thời tiết vụ này năm nay so với.....*		
Yếu tố so sánh	Cao hơn (Số người có cùng câu trả lời)	Ngang bằng (Số người có cùng câu trả lời)	Thấp hơn (Số người có cùng câu trả lời)
Ví dụ cách điền: Nhiệt độ	Cao hơn (nóng hơn) vụ này năm 2016 (35/ 42 người đồng ý)	Ngang bằng vụ này năm 2016 (5/42 người đồng ý)	Thấp hơn vụ này năm 2016 (2/42 người đồng ý)
Nhiệt độ			
Lượng mưa			
Gió/ bão/ mưa lũ			
Thông tin khác do thảo luận của người dân Ghi các ví dụ cụ thể nếu có	Ví dụ: Năm nay, nhiệt độ trong tháng 5 cao hơn nhiệt độ tháng 5 của vài năm trước (2-3 năm trước). Trời nắng nóng kéo dài trong 7 ngày liên tiếp, khoảng 2 tuần tháng 5 không hề có mưa. Lá cây (lạc, cam) bị héo nhiều, thiếu nước sinh hoạt, giếng cạn hơn so với năm trước. Nhà Bác Thái bơm nước tưới cho cây cam 4 lần thay vì 2 lần như cùng thời điểm năm ngoái.		

1.2. Có bao nhiêu bác nghe/đọc bản tin (dự báo mùa và khuyến nghị) trước hoặc trong vụ? Và nhận được từ ai hay từ nguồn nào?

Nguồn/ kênh thông tin	Số thành viên cùng ý kiến	Nguồn/ kênh thông tin	Số thành viên cùng ý kiến
Loa thông báo		Trưởng thôn	
Bản tin dán ở thôn hoặc xã		Trưởng nhóm tiết kiệm	
Cán bộ khuyến nông		Nguồn khác, ghi rõ tên (như hàng xóm, hội nông dân....):	

1.3. Có ai nhớ dự báo thời tiết cho cả vụ hoặc các tháng cuối vụ ở hội thảo có sự tham gia lần trước không? (ghi lại nội dung cơ bản người dân nhớ được, dùng bản tin đã phát dán lên tường để các thành viên cùng quan sát)

.....

.....

1.4. Bản tin (Dự báo thời tiết và khuyến nghị) có hữu ích và dễ hiểu không?

Nội dung đánh giá	Đánh giá (đánh dấu X vào phương án lựa chọn)	Vì sao các bác chọn phương án đó?	Làm thế nào để cải thiện?
Về ngôn ngữ sử dụng (tiếng dân tộc)	☐ Rất dễ hiểu ☐ Dễ hiểu ☐ Bình thường ☐ Khó hiểu ☐ Rất khó hiểu		
Về ngôn ngữ sử dụng (về cách dùng câu từ, các khái niệm, từ ngữ học thuật)	☐ Rất dễ hiểu ☐ Dễ hiểu ☐ Bình thường ☐ Khó hiểu ☐ Rất khó hiểu		
Về cách trình bày	☐ Rất dễ hiểu ☐ Dễ hiểu ☐ Bình thường ☐ Khó hiểu ☐ Rất khó hiểu		
Nội dung thông tin	☐ Rất phù hợp và cần thiết ☐ Khá phù hợp và cần thiết ☐ Bình thường ☐ Có cái phù hợp, có cái không ☐ Rất Không phù hợp		

1.5. Các khuyến nghị nào trong bản tin (*dự báo thời tiết theo mùa và khuyến nghị nông nghiệp*) đã được các bác/ gia đình bác áp dụng hoặc tham khảo?

Thông tin	Số người có tham khảo	Nêu cụ thể sử dụng thông tin và áp dụng như thế nào? (ví dụ: thông tin về lượng mưa, hay nhiệt độ, ngày trồng chuyển từ ngày nào sang ngày nào, chuyển đổi giống tên là gì,.....)
Dự báo mùa		
Lịch thời vụ/ ngày gieo trồng		
Lựa chọn giống, cây trồng		
Lượng phân bón (số lượng, số lần, phương pháp)		
Cách phòng chống sâu bệnh hại đúng cách (loại thuốc, số lượng, số lần, phương pháp)		
Khuyến nghị khác mà người dân có áp dụng được		

1.6. Có bao nhiêu bác KHÔNG tham khảo/ áp dụng bất cứ thông tin gì trong bản tin? Và tại sao lại không tham khảo/áp dụng?

Reasons for not applied/referenced	Số người có cùng ý kiến
Khuyến nghị không đúng hoặc không hợp lý do dự báo thiếu chính xác	
Tôi không đọc/ hiểu được bản tin nói về điều gì	
Nhà tôi thiếu người làm	
Tôi vẫn cần có cán bộ hướng dẫn về kỹ thuật một cách cụ thể hơn	
Lý do khác, ghi rõ là lý do gì:	

THEO DÕI VÀ CẬP NHẬT DỰ BÁO (lấy thông tin khi họp giữa vụ và cuối vụ)

1.7. Theo dõi thời tiết: Có bao nhiêu bác hay theo dõi (*xem/ nghe*) dự báo thời tiết? Số lần xem/nghe? Các bác thường xem/ nghe từ đâu?

Tần suất nghe dự báo	Số người nghe	Nguồn (<i>TV, đài, báo, khuyến nông, loa, bạn bè, mạng internet, điện thoại,...</i>)
- Hàng ngày		
- 2-3 lần/ tuần		
- Hàng tuần		
- Hàng tháng		
- Khác:.....		

2. CHĂM SÓC (lấy thông tin khi họp giữa vụ và cuối vụ)

2.1. Trong vụ này, các bác đã làm gì hay thay đổi kế hoạch gì sau khi xem hoặc nghe dự báo thời tiết?

Kế hoạch/ hành động* sau khi xem/ nghe dự báo thời tiết	Cây trồng/ vật nuôi	Số người có cùng ý kiến
Ví dụ: gieo trồng sớm hơn mọi năm 7 ngày (để tránh ngày rét đậm rét hại)	Lúa	30/40

*Ví dụ về các kế hoạch có thể thay đổi sau khi theo dõi dự báo thời tiết:

- **Trước mùa vụ:** lựa chọn loại giống, cây trồng (dài ngày, ngắn ngày), thời gian gieo trồng (sớm hơn, muộn hơn), bố trí cây trồng, gieo trồng lại cây nếu bị chết,.....
- **Trong vụ:** Liên quan đến loại, lượng dùng và thời điểm để bón phân, phun thuốc, tưới nước, thu hoạch,...
- **Cuối vụ:** Chuẩn bị đất cho vụ sau, xử lý tàn dư từ vụ trước (xác cây, lá...), bảo quản sau thu hoạch hay bán ra thị trường

2.2. Trong hộ gia đình nhà bác, ai là người ra quyết định cuối cùng trong các hoạt động liên quan đến sản xuất nông nghiệp? (ghi rõ số người có cùng ý kiến)

Hoạt động liên quan đến sản xuất nông nghiệp	Số người tham gia đồng ý người ra quyết định cuối cùng là.....			
	Chồng	Vợ	Cả vợ và chồng	Người khác (nếu rõ là ai)
Ví dụ: chọn loại cây nào để trồng	20/ 40 đồng ý	10/ 40 đồng ý	10/ 40 đồng ý	10/ 40 đồng ý (mẹ chồng)
Chọn loại giống, cây nào để trồng				
Ngày gieo trồng				
Quyết định về phân bón (loại phân, lượng phân và cách bón)				
Quyết định về thuốc trừ sâu bệnh (loại thuốc, lượng thuốc và cách dùng)				
Bán sản phẩm nông nghiệp				
Các hoạt động khác (ghi rõ tên)				
Thông tin, ý kiến khác (như các ý kiến thảo luận khác của người dân)				

3. TÁC ĐỘNG (lấy thông tin khi họp giữa vụ và cuối vụ)

3.1. So sánh năng suất và chất lượng cây trồng cùng vụ năm nay so với năm ngoái

Thông tin trong mẫu bảng dưới đây có thể được thu thập trước, trong hoặc sau hội thảo PSP cuối vụ tùy theo điều kiện, bối cảnh và nguồn lực.

- Nếu thu thập trước hội thảo thì kết quả của năng suất và các yếu tố liên quan có thể đem ra thảo luận với nhóm về các thông tin so sánh giữa các vụ.
- Nếu chưa thu thập thì thúc đẩy viên sẽ lấy ý kiến về giá trị trung bình của cả nhóm tham gia hội thảo để thảo luận và
- Sau đó, người hướng dẫn sẽ phát mẫu này cho người tham gia hoặc thu thập thông tin từ từng hộ gia đình vào cuối hoặc sau hội thảo PSP để có thông tin cụ thể hơn.

Tên người dân	Tên cây trồng	Nhóm dân tộc	Loại hộ (nghèo, cận nghèo, không nghèo)	Khoảng cách từ nhà đến trung tâm xã	Diện tích (ghi rõ đơn vị)		Sản lượng (ghi rõ đơn vị)		So sánh cùng vụ năm nay với năm ngoái*		
					Năm nay	Năm ngoái	Năm nay	Năm ngoái	Tính hình sâu bệnh hại	Lượng thuốc trừ sâu hóa học sử dụng	Lượng phân bón hóa học sử dụng

* Nếu có thể ghi rõ lượng thuốc và phân sử dụng cho vụ này năm nay và năm ngoái

3.2. Tại sao lại có sự khác biệt về tình hình sâu bệnh và phun thuốc trừ sâu nêu trên (so sánh cùng vụ năm nay và năm ngoái)?

.....

.....

3.3. Tại sao lại có sự khác biệt về lượng phân bón nêu trên (so sánh cùng vụ năm nay và năm ngoái)?

.....

.....

3.4. Tại sao lại có sự khác biệt về năng suất/ tình hình sinh trưởng nêu trên (ví dụ sự khác nhau về năng suất/ tình hình sinh trưởng của cây trồng có thể do sự thay đổi trong việc lựa chọn ngày gieo trồng, cách trồng và chăm sóc, loại phân bón, hay lựa chọn về vị trí trồng...)?

.....

.....

.....

3.5. Việc cung cấp và sử dụng thông tin dự báo thời tiết TRƯỚC VỤ có góp phần thay đổi năng suất cây trồng nhà các bác không? Và năng suất thay đổi như thế nào? Nếu không thì tại sao?

.....

.....

4. KHUYẾN NGHỊ KHÁC (lấy thông tin trong các buổi hội thảo trước, giữa vụ và cuối vụ)

4.1. Các bác có kiến nghị/ đề xuất gì thêm để buổi hội thảo, bản tin dự báo và khuyến nghị nông nghiệp tốt hơn không?

[illegible]

**World
Agroforestry
Centre**

Văn phòng tại Hà Nội

Địa chỉ: Tầng 13, tòa nhà văn phòng HCMCC, 249A Thụy Khuê,
quận Tây Hồ, thành phố Hà Nội, Việt Nam

Điện thoại: +84 (0)24 3783 4645

Email: icraf-vietnam@cgiar.org

Website: <http://www.worldagroforestry.org/country/vietnam>